

บทที่ 1

บทนำ

ความสำคัญของปัญหา

จากสภาพการแข่งขันทางเศรษฐกิจทั้งภายในและระหว่างประเทศในปัจจุบัน ทำให้แต่ละประเทศเริ่มมองหาตลาดใหม่นอกประเทศ เพื่อใช้เป็นตลาดรองรับสินค้าจากประเทศตน หรือ เพื่อใช้เป็นแหล่งลงทุนเพื่อทำการผลิตแห่งใหม่ของประเทศ ซึ่งประเทศไทยเป็นประเทศหนึ่งในแถบเอเชียที่ได้เริ่มเข้าไปมีบทบาทในเวทีการค้าและการลงทุนระหว่างประเทศมากขึ้น โดยเฉพาะอย่างยิ่งด้านการลงทุน

ในอดีตที่ผ่านมา ประเทศไทยเป็นประเทศกำลังพัฒนาที่ได้รับความสนใจจากนักลงทุนต่างชาติจากประเทศพัฒนาแล้ว เนื่องจากประเทศไทยมีแหล่งทรัพยากรที่สมบูรณ์ ค่าจ้างแรงงานต่ำ มีระบบเศรษฐกิจแบบเปิด รัฐบาลมีนโยบายให้การสนับสนุนการลงทุนอย่างเต็มที่ประกอบกับนักลงทุนที่เข้ามาลงทุนในประเทศไทย ได้มีการเคลื่อนย้ายเงินทุนเป็นจำนวนมากเข้าสู่ประเทศ และ นำความก้าวหน้าทางเทคโนโลยี การจัดการต่างๆ เข้ามาด้วยอันเป็นการช่วยให้เกิดการพัฒนาความรู้ความสามารถของบุคลากรภายในประเทศให้มีประสิทธิภาพ โดยรัฐบาลคาดว่า การลงทุนจากต่างประเทศจะสามารถทดแทนการนำเข้า เพื่อแก้ไขปัญหาคาดดุลการค้าระหว่างประเทศ และส่งออกสินค้า เพื่อเป็นรายได้ของประเทศเป็นการพัฒนาส่งเสริมความเจริญเติบโตทางเศรษฐกิจของประเทศ

สำหรับเงินลงทุนโดยตรงจากต่างประเทศสุทธิ ที่เข้ามาในประเทศไทย มีอัตราการขยายตัวสูงขึ้นอย่างต่อเนื่อง จากพ.ศ. 2538 มีมูลค่าการลงทุน 2,004 ล้านดอลลาร์ฯ และสูงถึง 5,143 ล้านดอลลาร์ฯ ใน พ.ศ. 2541 แต่ภาวะเศรษฐกิจของโลกได้ชะลอตัว ทั้งนี้เนื่องจากสภาพเศรษฐกิจที่ซบเซา การกีดกันทางการค้าของโลก ที่มีต่อการส่งออกของไทย ทำให้นักลงทุนต่างชาติไม่กล้าที่จะเข้ามาลงทุน เป็นผลทำให้การลงทุนเหลือ 3,741 ล้านดอลลาร์ฯ ใน พ.ศ. 2544 ดังตารางที่ 1

ตารางที่ 1 เงินลงทุนโดยตรงจากต่างประเทศสุทธิในไทย

หน่วย : ล้านเหรียญสหรัฐ

ปี	มูลค่า
2538	2,004
2539	2,271
2540	3,627
2541	5,143
2542	3,562
2543	2,813
2544	3,741

ที่มา: ธนาคารแห่งประเทศไทย. 2544. สรุปภาวะเศรษฐกิจประจำปี. กรุงเทพฯ: ธนาคารแห่งประเทศไทย.

การลงทุนของนักลงทุนต่างชาติในไทยที่มีแนวโน้มลดลง มาจากสาเหตุข้างต้นแล้วยังอาจประกอบกับประเทศไทยมีทรัพยากรธรรมชาติที่ลดลง ราคาที่ดิน และค่าจ้างแรงงานสูงขึ้นมากจากอดีต ด้วยสาเหตุต่างๆ เหล่านี้ ทำให้กระแสเงินทุนจากนักลงทุนต่างชาติที่เข้ามาลงทุนทำการผลิตในอุตสาหกรรมลดลง และหันไปให้ความสนใจลงทุนกับประเทศเพื่อนบ้านของไทยเพิ่มมากขึ้นแทน เนื่องจากมีทรัพยากรธรรมชาติที่สมบูรณ์ ราคาที่ดินและค่าจ้างแรงงานต่ำ ค่าของเงินที่อ่อนตัวอยู่ตลอดเวลาเมื่อเทียบกับค่าเงินบาทของไทย ทำให้นักลงทุนต่างประเทศอย่างสหรัฐฯ ได้หวัน ญี่ปุ่นและสิงคโปร์ เข้าไปลงทุนในกิจการอุตสาหกรรมต่างๆ เพิ่มขึ้น

ใน พ.ศ. 2545 กระแสการลงทุนโดยตรงจากต่างประเทศในไทยได้ชะลอตัวลดลง โดยการคาดการณ์ตามกระแสภาวะเศรษฐกิจโลก เนื่องมาจากสาเหตุการชะลอตัวของเศรษฐกิจและการอ่อนตัวของความเชื่อมั่นทางธุรกิจ ซึ่งเป็นผลทำให้การลงทุนโดยตรงได้ลดจำนวนลงตามเศรษฐกิจที่มีแนวโน้มถดถอยอย่างต่อเนื่อง หากเปรียบเทียบการลงทุนของนักลงทุนต่างชาติใน พ.ศ. 2545 กับ พ.ศ. 2544 จะเห็นว่า จำนวนโครงการและ

จำนวนเงินลงทุน มีการเปลี่ยนแปลงตามรายละเอียดในตารางที่ 2

ตารางที่ 2 การลงทุนของนักลงทุนต่างชาติในไทย พ.ศ. 2545 เทียบ พ.ศ. 2544

ประเทศ	จำนวนโครงการ			เงินลงทุน(พันล้านบาท)		
	2544	2545	เปลี่ยนแปลง (%)	2544	2545	เปลี่ยนแปลง (%)
ญี่ปุ่น	257	215	-16	83.3	38.3	-54
ยุโรป	79	65	-18	23.0	16.2	-29
ไต้หวัน	50	41	-18	6.8	2.7	-60
สิงคโปร์	51	40	-22	8.9	13.1	46
สหรัฐ	40	37	-8	40.1	11.1	-72

หมายเหตุ: การลงทุนจากต่างประเทศคิดจากโครงการที่ต่างชาติถือหุ้นรวมกันตั้งแต่ร้อยละ10ขึ้นไป

ที่มา: สำนักงานคณะกรรมการส่งเสริมการลงทุน. 2545. สรุปภาวะการลงทุนจากต่างประเทศ. กรุงเทพฯ: กระทรวงอุตสาหกรรม.

กระแสเงินทุนที่นักลงทุนต่างชาติเข้ามาลงทุนมีแนวโน้มลดลง และจากมาตรการกีดกันในการส่งออกทำให้นักลงทุนไทยพยายามแสวงหาตลาดสินค้าแห่งใหม่เพื่อรองรับสินค้า ควบคู่ไปกับการหาแหล่งลงทุนผลิตสินค้า ทำให้ประเทศไทยต้องเปลี่ยนแปลงจากผู้รองรับการลงทุนเป็นผู้ลงทุนในต่างประเทศ ซึ่งในปัจจุบันนักธุรกิจไทยได้มีการขยายฐานการลงทุนไปลงทุนในประเทศต่างๆ หลายประเทศ โดยรัฐบาลไทยได้ให้การสนับสนุน และให้ความสำคัญของฐานการลงทุนไทยในต่างประเทศ พร้อมทั้งได้กำหนดนโยบายส่งเสริมการลงทุนในต่างประเทศ หากพิจารณาจากสถิติมูลค่าการลงทุนในต่างประเทศ ปรากฏว่า กลุ่มประเทศที่นักลงทุนต่างชาติไปลงทุน ได้แก่ ประเทศกัมพูชา จีน สปป.ลาว เวียดนาม สหภาพพม่า มาเลเซีย ฟิลิปปินส์ อินโดนีเซีย และอินเดีย พบว่ามูลค่าการลงทุนมีแนวโน้มเพิ่มขึ้นสูงอย่างต่อเนื่อง และจากนโยบายการส่งเสริมการ

ลงทุนของไทย พบว่าประเทศที่ได้รับการส่งเสริมการลงทุนเป็นระยะที่ 1 ได้แก่ กลุ่มประเทศอินโดจีน สหภาพพม่า และสาธารณรัฐประชาชนจีน

เนื่องจากกลุ่มประเทศดังกล่าวมีความได้เปรียบทางสภาพภูมิศาสตร์ในการมีพื้นที่เชื่อมโยงติดต่อกัน ประกอบกับประเทศเหล่านี้มีแหล่งวัตถุดิบและทรัพยากรธรรมชาติที่สมบูรณ์ ค่าจ้างแรงงานต่ำ ต้นทุนการผลิตต่ำ ความคล้อยคลึงกันทางสังคม วัฒนธรรม และประชากร รวมทั้งประเทศดังกล่าวเองยังต้องการฟื้นฟูระบบเศรษฐกิจของตนแต่โดยที่ทั้ง 4 ประเทศ มีลักษณะการเมืองและการปกครองแบบสังคมนิยม บางประเทศยังคงเกิดภาวะสงครามภายในประเทศอยู่ตลอดเวลา ตลอดจนพื้นฐานทางปัจจัยต่าง ๆ ยังไม่เอื้ออำนวยต่อการลงทุน เป็นเหตุทำให้นักลงทุนต่างชาติและไทยไม่แน่ชัดที่จะลงทุนและทำการค้าร่วม ดังนั้น รัฐบาลจึงได้กำหนดนโยบายการส่งเสริมการลงทุนสำหรับนักลงทุนไทยในต่างประเทศ และโครงการความร่วมมือทางเศรษฐกิจในอนุภูมิภาคกลุ่มแม่น้ำโขง เพื่อศึกษาความเป็นไปได้และความช่วยเหลือทางการค้าการลงทุน สำหรับกลุ่มประเทศดังกล่าวได้ให้ความสนใจที่จะรองรับการลงทุนโดยเปิดประเทศรับข้อเสนอ ออกกฎหมายร่วม และให้สิทธิประโยชน์ต่างๆเพิ่มมากขึ้นเพื่อการลงทุนร่วมกัน

จากความสนใจของนักลงทุนไทยและต่างชาติที่มีต่อกลุ่มประเทศอินโดจีน และสหภาพพม่า จึงนำมาสู่ความสนใจในการศึกษาการลงทุนของแต่ละประเทศโดยนำข้อมูลของแต่ละประเทศมาทำการศึกษา เพื่อพิจารณาถึงตัวชี้วัดที่สำคัญในการกำหนดการเข้าไปลงทุนในแต่ละประเทศดังกล่าว เพื่อให้ให้นักลงทุนใช้เป็นแนวทางการตัดสินใจก่อนเข้าไปลงทุนยังแต่ละประเทศ

วัตถุประสงค์ของการศึกษา

1. เพื่อศึกษาภาวะการลงทุน กฎระเบียบ ทางด้านการลงทุนในกลุ่มประเทศอินโดจีนและสหภาพพม่า
2. เพื่อศึกษาตัวชี้วัดทางเศรษฐกิจที่สำคัญต่อการลงทุนในกลุ่มประเทศอินโดจีนและสหภาพพม่า
3. เพื่อเป็นแนวทางให้นักลงทุนไทยในการเข้าไปลงทุน

ขอบเขตของการศึกษา

1. การศึกษาครั้งนี้จะศึกษาการลงทุนโดยตรงในกลุ่มประเทศอินโดจีน และสหภาพพม่า โดยเน้นถึงบทบาทของรัฐบาลแต่ละประเทศในด้านการส่งเสริม สนับสนุนการลงทุนจากต่างประเทศ ระยะเวลาในการศึกษาใช้ข้อมูลทุติยภูมิตั้งแต่ พ.ศ. 2535-2545

2. พยากรณ์การลงทุนโดยตรงในกลุ่มประเทศอินโดจีน และสหภาพพม่า ช่วง พ.ศ. 2546-2550

สมมติฐานของการศึกษา

1. มูลค่าผลิตภัณฑ์มวลรวมในประเทศ ดัชนีผู้บริโภค และดุลการชำระเงิน มีความสัมพันธ์ไปในทิศทางเดียวกันกับการลงทุนโดยตรงจากต่างประเทศ ในกลุ่มประเทศอินโดจีนและสหภาพพม่า

2. อัตราแลกเปลี่ยนเงินตราต่างประเทศ และอัตราดอกเบี้ยเงินกู้ มีความสัมพันธ์ไปในทิศทางตรงกันข้ามกับการลงทุนโดยตรงจากต่างประเทศ ในกลุ่มประเทศอินโดจีน และสหภาพพม่า

วิธีการเก็บรวบรวมข้อมูล

ข้อมูลที่นำมาใช้ในการศึกษาจะเป็นข้อมูลทุติยภูมิ ตั้งแต่ พ.ศ. 2535-2545 โดยการค้นคว้าเอกสารทางวิชาการ งานวิจัย และรายงานวิชาการทั้งภาครัฐบาลและภาคเอกชน เพื่อนำมาใช้ในการศึกษา

วิธีการศึกษา

1. การวิเคราะห์เชิงพรรณนา (Descriptive Analysis) การวิเคราะห์ S.W.O.T. โดยศึกษาข้อมูลทั่วไปและพื้นฐานทางเศรษฐกิจของแต่ละประเทศ ความสัมพันธ์ระหว่างประเทศ รูปแบบการลงทุน และนโยบายส่งเสริมการลงทุนในแต่ละประเทศ
2. การวิเคราะห์เชิงปริมาณ (Quantitative Analysis) วิเคราะห์โดยการสร้างแบบจำลองภายใต้กรอบแนวคิดทางทฤษฎี วิเคราะห์ค่าสัมประสิทธิ์ของสมการด้วยโปรแกรม E-View เพื่อทดสอบสมมติฐาน

ประโยชน์ที่คาดว่าจะได้รับ

เพื่อให้ทราบถึงข้อมูลพื้นฐานและตัวชี้วัดที่สำคัญในแต่ละประเทศ ตลอดจนสิทธิประโยชน์ที่ได้รับจากภาครัฐบาลจากต่างประเทศ โอกาสและสู่ทางการลงทุนของไทย ปัญหาและอุปสรรค ที่อาจจะเกิด อันจะเป็นประโยชน์และแนวทางในการตัดสินใจแก่นักลงทุนเพื่อเพิ่มศักยภาพการลงทุนต่อไปในอนาคต